

Κεφάλαιον λε.

A

Επει δὲ ὑπερ ἡμῶν ἀρετῶν, εἴρηται καὶ πένες εἶσι, καὶ ἐν τίσι, καὶ ποιεῖ ποῖα, καὶ ποιεῖ ἐκείνης ἀρετῆς ὅτι εἰ παρὰ πλοῦτον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον τὸν βέλτιστον, τὸ μὴ οὕτως εἰπεῖν, τὸ δὲ καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον παραπτεῖν, ὁμοίῳ ὄντι, ὡς περ αὐτὸς τις εἴπει ὅτι ὑμεῖς ἀρετῶν ἄλλοι γίνεσθε, εἰ τις τὰ ὑμεῖνα περσφύρεται, τὸ δὴ τοιοῦτον ἀσχεφές· ἀλλ' εἴρε μοι, τὰ ποῖα διασφαιρόντες ὄντι ὑμεῖνα ἄλλοι καὶ ὅτι τὸ λόγου, τί ὄντι ὁ λόγος, καὶ τίς ὁ ὀρθὸς λόγος· αἰα γὰρ καὶ ἄλλοι ὄντες περσφύρον μὴ ἐν τῷ ὀρθῷ λόγῳ ἐγγίνοιτο, ὑπερ τοῦτου διελείθη. Διαλείθη μὲν ἐν ὑπερ ψυχῆς ὡς τύπος καὶ περσφύρον, ὅτι τὸ μὴ αὐτῆς ὄντι λόγον ἔχει, τὸ δὲ ἄλλοι ἄλλοι τῆς ψυχῆς ἔστι δὴ εἰς δύο ἢ διαίρεσιν ἔχει, τὸ λόγον ἔχει ἄλλοι τῆς ψυχῆς ὡς ὄντι τὸ μὴ βελουτικόν, τὸ δὲ ὄψιμοινοκόν. ὅτι δὲ ἔτερε ἀλλήλων ὄντι, ἐν ἡμῶν ὑποκειμένων ἀπὸ χροῖστο πρᾶσθον. ὡς περ γὰρ δὴ ἔτερε ἔστι ἀλλήλων χροῖστος τε καὶ χυμὸς, καὶ φῶς καὶ ὄσμη· ὡς τῶν καὶ τὰς ἀδησίης ὄπτες ἀρετῶν ἢ φῶς ἀπέδωκε· φῶς ἄλλον μὲν γὰρ ἀκοῆ, χυμὸν δὲ γούσσει γνωρίζουμι, χροῖστος δὲ ὄψιμοινοκίας δὲ καὶ τὰλλα τὸν αὐτὸν ἔσπον δει ὑπολαμβάνει. ἔπειτα δὲ ἔτερε τὰ ὑποκειμένα ἐστίν, ἔτερε καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔστι δὲ μέρη εἰς ταῦτα γνωρίζουμι· ἔτερον δὲ ἐστὶ τὸ νοητὸν καὶ τὸ αἰδητὸν· ταῦτα δὲ ψυχῆς γνωρίζουμι ἔτερον ἂν αὐτῶν τὸ μόνον τὸ ποιεῖ ἀδητὰ καὶ τὰ νοητὰ τὸ δὲ βελουτικόν, ποιεῖ τὰ αἰδητὰ καὶ ἐν μνήσῃ, καὶ ἀπὸ ὧς ὅσα ἐν γένεσσι τε καὶ φθορᾷ ἔστιν. βελουτικὸν δὲ ὑπερ πύτων ἂν ἐφ' ἡμῶν ἔστι καὶ ποιεῖ καὶ μὴ ποιεῖ καὶ ποιεῖ ὡς ποιεῖ ὡς ποιεῖ, ποιεῖ ἂν ἐστὶ βουλή καὶ ποιεῖ αἰρεσις τὴ ποιεῖ καὶ μὴ ποιεῖ αὐτῶτα δὲ ἔστι αἰδητὰ, καὶ ἐν μνήσῃ τὴ μεμβάλλει. ὡς τε τὸ ποιεῖ ἀρετῶν μόνον τῆς ψυχῆς, καὶ ἂν λόγον τὸν αἰδητὸν ὄντι. τούτων δὲ διαφασίμων, μὲν ταῦτα λεκτέον αὐτῶν, ἔπειθ' ὑπερ ἀληθοῦς ὄντι ὁ λόγος, καὶ τὰληθῆς ὡς ἔχει σπουδαίως ἔστι δὲ ὄψιμοινοκίας, νοεῖ, σφῆρα, ὑπόληψις· ποιεῖ τὴ δὴ ἔμεσιν τούτων ὄντι. ἢ μὴ οὐδ' ὄψιμοινοκίας ποιεῖ ὄψιμοινοκίας, καὶ πῦτο καὶ ὑποδείξω καὶ λόγον διατυπώσων. ἢ δὲ φερίνοκίας ποιεῖ τὰ ποιεῖ, ἐν ὧς αἰρεσις καὶ φηγή, καὶ ἐφ' ἡμῶν ὄντι ποιεῖ καὶ μὴ ποιεῖ. ἔστι δὴ ἡμῶν ποιεῖ καὶ ποιεῖ ὡς ποιεῖ οὐ ταῦτα τὸ ποιεῖ καὶ ποιεῖ ποιεῖ· ἡμῶν μὲν γὰρ ποιεῖ ὄντι τὸ ποιεῖ τὴν ἄλλο τέλος· ὅσον ποιεῖ τὴν ὀποδομικῶν, ἔπειθ' ὄντι οἰκίας ποιεῖ καὶ οἰκίας ἐπιτῆς τὸ τέλος ποιεῖ τὴν ποιεῖ.

B

C

D

E

F

PAUCIS equidem de anima antea locuti, diximus animam partem esse, quae habeat rationem, partem, quae sit rationis ex-pers. Ea, inquam, pars vna anima habens rationem, in duas est partes distributa: quarum vna quidem consultatrix, altera autem scientia indagatrix. Quae quoddam inter se inuicem distinguantur, ex subiectis facile fuerit intueri. Nam quemadmodum inter se inuicem differunt colores, & succus, & sonus, & odor, itidem alios ipsis sensus natura accommodauit. Sonum nanque auditu, succum gustu cognoscimus, & colorem visu. Similiter, caetera quoque ita se habere oportet existimare. Quod porro alia sint subiecta, alias quoque esse animae partes manifestum est, quibus illa cognoscimus. Aliud siquidem intellectu percipitur, (intellectile vocant) aliud sensu (sensibile appellant.) Atqui subiecta illa, anima deprehendimus. Alia ergo pars fuerit, quae circa sensilia, & alia, quae circa intellectilia. Consultatrix autem circa sensilia, & ea quae in motu sunt, versatur, atque prorsus circa omnia quae in or-tu, interitūque sunt. Nam consultamus de eis, quae in nostra sunt potestate agendi ac non agendi cum delectu, circa quae consilium, ac delectus est agendi, vel non agendi. Haec ni mirum sensilia, in motu, ad permu-tandū. Proinde pars animae quae res agēdas aut nō agēdas deligitur, sensibilis. His itaq; definitis, deinceps dicendum fuerit, quandoquidem de veritate est nobis sermo, & verum cuiusmodi sit consideramus, (est autem scientia, prudentia, mens, sapientia, existimatio) dicendum, inquam fuerit, circa quod vnumquodque istorum sit. Scientia igitur, circa id, quod sub scientiam cadit: quod cum demonstratione ac ratione est explicatum. Prudentia vero, circa ea, quae sub actionem cadunt, in quibus delectus, euitatioque, & in nobis agere, ac non agere est. Iam vero eorum quae sunt, quaeque aguntur, nō est communis quaedam facultas tam ad faciendum, quam ad agendum apta. Facultati, n. ad faciendū idonea, alius est praeter effectiōnem finis. vt in aedificandi arte, cuius est domos aedificare, praeter effectiōnem finis ei est propositus, est.